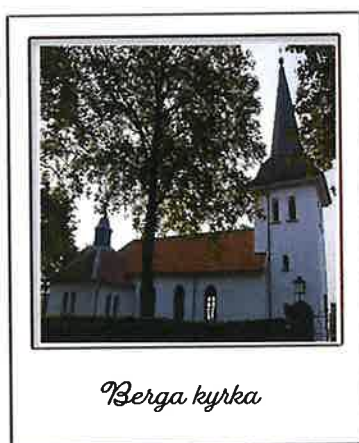

Församlingsinstruktion

Amnehärad—Lyrestads pastorat

2025—2028

**Svenska
kyrkan**

Amnehärad
Lyrestads
pastorat

Församlingsinstruktion

Amnehärad-Lyrestads pastorat 2025–2028

Teologisk grundsyn

Amnehärad-Lyrestads pastorat i Skara stift är en del av Svenska kyrkan, som är ett evangeliskt-lutherskt trossamfund och del av den världsvida kyrkan. Pastoratet är ett landsbygdspastorat med två församlingar som vill följa Skara stifts vision ”Tillsammans i ord och handling tala tydligt om Jesus”. Det glada budskap-evangeliet-som han visade i ord och handling är att Gud älskar alla människor och hela sin skapelse utan villkor. Han dog på ett kors och uppstod från de döda, för att besegra ondskan och döden.

I missionsbefallningen, Matt.28:18–20, ger han oss uppdraget att döpa och berätta om honom, och på det sättet göra människor till hans efterföljare.

I tro på honom firar pastoratet gudstjänst, undervisar, visar omsorg om varandra genom diakonal verksamhet och vill föra evangeliet vidare genom mission, hemma och ute i världen.

Den grundläggande uppgiften förverkligar vi genom de möten och mötesplatser som finns i pastoratets olika verksamheter för barn, unga och vuxna. Amnehärad – Lyrestads pastorat vill alltså vara kyrka och församling med möten med Jesus och möten med människan i centrum. Genom att möten och mötesplatser tillskapas ges tillfälle att sprida evangelium om Jesus Kristus och om kristen tro.

Pastoratets grundsyn stämmer väl med psalmen 721

”Det är endast genom Jesus Kristus som församlingen hämtar sin näring, så att den kan vara levande och livskraftig och vara till välsignelse”.

Trädet och grenen och frukten hör samman.
Kristus är ett med sitt folk på vår jord.
Grenarna dör om de skiljs ifrån stammen.
Jesus ger näring och kraft i sitt ord.

Vinträd och fruktträd är bara till glädje
när de ger druvor och frukter och bär.
Ägaren själv söker frukter på träden:
vårdar och vattnar, beser och beskär.

Herre, förbarma dig! Rensa och rena!
Du är vår Herre och vet vem vi är!
Låt oss få växa till levande grenar,
rika på druvor och frukter och bär.

Glädje - det är att få växa tillsammans
leva i dig, och hos dig få förbli:
Vi som är grenarna - du som är stammen!
Du ger oss näring och grönska och liv.

Glädje - det är att du själv oss förenar,
låter oss växa med uppgiften här.
Då kan vi mogna som levande grenar,
rika på druvor och frukter och bär.

Omvärldsbeskrivning

Amnehärad Lyrestad pastorat består av två församlingar, Lyrestads församling belägen i Mariestads kommun och Amnehärads församling belägen i Gullspångs kommun. Pastoratet ligger i Västra Götalands län men med gränsen mot Värmlands län och Örebro län. Landskapet är skog och jordbruksbygd, som gränsar till Vänern och Skagern. Göta kanal har sin sträckning genom Lyrestad till Sjötorp. Kinnekullebanan och vägarna E 20 samt riksväg 26 passerar genom pastoratet. Kollektivtrafiken är dåligt utbyggd särskilt helger och försvåras av kommun- och länsgränser.

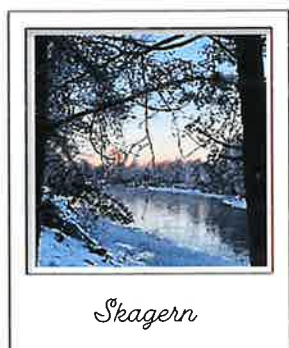

Pastoratet har 9 kyrkor/kyrkolokaler. Församlingshem finns i Amnehärad, Lyrestad, Kyrkans Hus i Hassle samt samarbete lokalt med bygdegårdar i Södra Råda, Färed och Sjötorp. Tätorterna i pastoratet är Gullspång, Otterbäcken, Skagersvik, Hasslerör, Lyrestad och Sjötorp där merparten av medborgarna bor. Befolkningsutvecklingen är svagt uppåtgående. Antalet ensamhushåll är lika stort som antalet sammanboende hushåll. Amnehärad- Lyrestads befolkning är 5708 varav i Lyrestad församling 2740 och i Amnehärads församling 2968. I Amnehärad är 63,75% medlemmar av Svenska Kyrkan och i Lyrestad 68%. Prognosen pekar dock på en minskning från dagens 63% till 51% församlingstillhörighet år 2030.

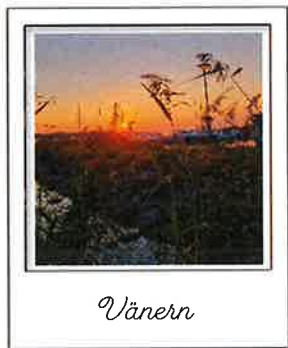
Åldersfördelningen i pastoratet visar att gruppen barn och ungdomar 0–15 år är ca 15%, gruppen unga vuxna 16–29 år ca 8–9%, vuxna i arbetsför ålder 30–64 år ca 45% och gruppen äldre 65-år ca 30%. Sammantaget visar detta att andelen vuxna över 30 år är den helt dominerande åldersgruppen, 75%, medan barn och ungdomar utgör 25%.

Andelen gifta sammanboende är hög, mellan 35–40 % med något högre andel i Lyrestad, antalet frångilda är mellan 9–12% med den högre andelen i Amnehärad, medan änklings och änkor utgör mellan 5–7%, med något högre andel i Amnehärad. Pastoratet har ett flyttningsunderskott med 5 personer på årsbasis.

Arbetsmarknaden består av tillverkning/utvinning, jordbruk/skog, byggverksamhet och fiske, varav många är småföretagare. Många är också sysselsatta inom skola, vård och omsorgsverksamhet och arbetslösheten ligger något högre än riksgenomsnittet. Andelen invånare med socioekonomiska problem är relativt hög. Utpendlingen för arbete till andra kommuner och närliggande län är större än inpendlingen. Livsmedelsbutiker finns i Gullspång och Lyrestad. Flertalet restauranger och caféer finns i flera av tätorterna.

Skagern

Vänern

Göta kanal

Förskola finns i Gullspång, Otterbäcken, Lyrestad, Sjötorp och Hassle, grundskola 0–6 finns i Gullspång, Lyrestad och Hassle, med högskola i Gullspång och Mariestad.

För gymnasial utbildning är man främst hänvisad till Mariestad, Skövde och Kristinehamn. Den gymnasiala utbildningsnivån i befolkningen ligger på ca 55–56% mot för riket 46%. Den eftergymnasiala utbildningen av befolkningen är ca 22 – 31% mot för riket 40 %.

Bebyggelsen består främst av villor och radhus och i mindre utsträckning av hyreshus. Äldreboenden finns i Gullspång och Hassle. I pastoratet finns många fritidshus som bebos på helger eller hela sommarsäsongen. Turismen är omfattande; båtutrustning på Vänern och Göta kanal, cykelturism och inte minst camping i husvagn eller husbil. Det finns campingplatser/ställplatser i Otterbäcken, Sjötorp, Sundsmarken, Lyrestad, Askevik och Gullspång.

Föreningslivet är aktivt med flertalet föreningar som samlar barn, unga, förvärvsarbetande vuxna och pensionärer, med allt från idrott till specialintressen. Nämnas kan idrottsföreningar, främst bandy- och fotbollsföreningar, barn- och ungdomsföreningar, hembygdsföreningar, bygdegårdsföreningar och kulturföreningar. Ekumeniaförsamling finns i Gullspång.

Pandemin 2020–2022 gav pastoratet möjlighet att kommunicera på ett delvis nytt sätt och gav viktiga lärdomar om användningen av sociala media. När vi inte kunde fira gudstjänster i kyrkorna spelade vi in dem och publicerade dem på YouTube. Vi nådde då mångdubbelt fler än vid fysiska gudstjänster, även om vi inte vet om man tog del av hela eller bara delar av gudstjänsterna. Vi öppnade också Facebookkonton i vardera församlingen. Båda dessa nya media kanaler kompletterade hemsida, annonsering i pressen och affischer så att vi kunde nå fler. Vi kan dock konstatera att deltagandet i de fysiska gudstjänsterna efter pandemin inte ökade som följd av detta.

Folkhälsan i pastoratet är enligt Folkhälsomyndighetens senaste undersökning (2020) jämförbar med riket i stort, men tydligt är att personer med varaktig låg ekonomisk standard är fler här, vilket också betyder att fler barnfamiljer tillhör denna grupp. Högre utbildningsnivå är något lägre i pastoratet än riksgenomsnittet. Andelen som är sjukskrivna för psykiska och stressrelaterade diagnoser är här närmare 50% i Mariestads kommun och ca 40% i Gullspånga kommun, vilket är något lägre än för hela Västra Götaland. Arbetslösheten är något lägre än för hela Västra Götaland i Mariestads kommun men högre i Gullspånga kommun.

Hela världen arbetar för en ekologisk social och ekonomisk hållbar utveckling, det får konsekvenser för hela mänskligheten. Alla har vi ansvar för att lämna över ett gott avtryck till nästa generation. Svenska kyrkan lyfter tillsammans med målen om ekologisk, social och ekonomisk hållbar utveckling också en fjärde dimension – den andliga och existentiella. En dimension som också betonas av andra organisationer. Våra kommuner har inte genomfört några medborgarmätningar att referera till kring klimatoro mm. Genom församlingarnas möte med människor kan vi ana en viss oro både för klimatförstöring och krig i vilka Sverige dras in. Dock inte i påtaglig omfattning.

Omvärldsanalys

Med utgångspunkt från pastoratets teologiska grundsyn och pastorala program som betonar att den grundläggande uppgiften endast kan förverkligas i möten mellan människor, ser vi både möjligheter och svårigheter i vår omvärldsanalys.

Människor bor och arbetar på olika platser och en stor del av vår befolkning pendlar; till skola och arbete. Familjer lever under tidspress och vi har svårt att nå hela familjen samtidigt. Utbudet av aktiviteter är enormt och kyrkans verksamhet är bara en i mängden av valmöjligheter. Ändå nås en stor del av barnen och ungdomarna varje vecka.

Det finns många mötesplatser för pensionärer, men färre i yrkesaktiv ålder. Gruppen mellan 30–65 år utgör nästan hälften av befolkning men i vår regelbundna verksamhet i form av gudstjänster och vardagsverksamhet möter vi dem i liten utsträckning. Föräldrar med barn möter vi framför allt i samband med barnverksamheten, vid dop, dopfest och bibelutdelning, och gruppen som helhet möter vi vid dop, vigsel, begravning och vid större kyrkliga högtider. Pastoratet behöver undersöka vad de som tillhör denna grupp har för förväntningar på kyrkan, beroende på ålder, social status, studie eller arbetssituation, intressen med mera genom utvecklingsområdet Kommunikation.

Den stora utmaningen som lokalt berör klimatet är att genomföra energieffektiva uppvärmningar av våra lokaler. Oro för klimatkrisen och världens krigshärdar finns bland många samtalsämnen i pastoratet. Och som kyrkan har vi ett tydligt uppdrag att uppmuntra till livsstilsförändringar och inte minst förmedla hopp.

Barnkonsekvensanalys

I samtal med barn och föräldrar framgår att församlingens verksamheter för barn och unga är viktiga och uppskattade, men framför allt två områden har potential till förbättring; lokalerna är i behov av bättre anpassning för barn, vilket även gäller kyrkorummet, och de gudstjänster där barn deltar behöver göras mer tillgängliga för dem.

Vid pastoratets möten med barn och unga är det viktigt att tillsammans tala tydligt om Jesus, möta den kristna tron och ta just deras frågor på allvar där dom befinner sig i sin växt och mognadsprocess som människor. När barnen själva får berätta för oss under arbetet med församlingsinstruktionens barnkonsekvensanalys låter det så här: Det viktigaste med

barngrupperna är att få träffa kompisar, sjunga tillsammans, leka med varandra, måla, pyssla och göra roliga saker. Barnen berättar vidare att det är roligare att vara med i barngruppen än att bara vara hemma, för oss är verksamhet en viktig mötesplats där vi kan umgås med varandra på ett kravlöst sätt. Barnen vill också gärna ha en barnhörna i kyrkan med bra och roliga saker.

Församlingarna strävar mot att vissa söndagspredikningar ska vara "enklare" så barnen blir mer inkluderade. Målet är att introducera och att övergå till att använda Barnens psalmbok vid sådana tillfällen.

Pastoralt program

Möten med Gud och varandra.

Allt som församlingen är och gör handlar om möten. Kyrkan är en social rörelse, som är till för att vi ska möta Gud och möta varandra. Kyrkans grundläggande uppgift; gudstjänst, undervisning, diakoni och mission har detta syfte. Det handlar om mötet med Gud i gudstjänsten och mötet människor emellan i vardag och helg. Alla möten inkluderar den grundläggande uppgiften; med barn, unga, vuxna i aktiv ålder och med de äldre. Anställda, förtroendevalda och ideella delar ansvaret för detta tillsammans.

Vi möter Gud och varandra i söndagens gudstjänst, i de kyrkliga handlingarna, i andakter och samtal, likaväl som i själavård, social diakoni, gemenskapsträffar och vardagliga möten i församlingen. I alla möten förmedlas undervisning om den kristna tron, i ord och handling. Jesus Kristus och hans sätt att möta människor är mönstret också för vårt sätt att mötas, för vårt diakonala förhållningssätt. I alla möten är det viktigt att möta varandra med kärlek, förlåtelse, lyhördhet och respekt.

Församlingens diakonala arbete bärs upp av anställda, oavsett yrkeskategori och ideella medarbetare tillsammans. I församlingens möten finns också alltid ett missionsperspektiv- att fler ska möta Gud och hans kärlek till oss genom Jesus Kristus; hans liv, död och uppståndelse. För att möten ska komma till stånd och fungera väl krävs också en aktiv och medveten kommunikation. Varje enskild kristen bär ansvaret för att vara evangeliebärare. Tillsammans bär vi ansvaret att i församlingens vardags- och helgarbete sprida evangeliet vid alla de möten som sker. Pastoratet behöver fler ideella medarbetare och ska arbeta för detta, gärna genom att en plan kring det ideella medarbetarskapet utarbetas. Genom våra internationella grupper engagemang sker insamlingsarbetet för Act Svenska kyrkan samt SKUT Svenska kyrkan i utlandet.

Församlingsinstruktionens två utvecklingsområden; Barn och familj och Kommunikation är avgörande i pastoratet. Dels därför att barn och familjearbetet både är kyrkans nutid och framtid, dels därför att kommunikation handlar om att underlätta för och skapa de möten som pastoratet eftersträvar.

Pastoratet vill därför särskilt fokusera på möten med barnen och ungdomarna. Vi har sett en stark utveckling av vårt barn och ungdomsarbete under de senaste åren. Därför satsar

pastoratet nu på kompetensutveckling av personalen som arbetar med barn och unga, för att stärka den kristna profilen i verksamheten. Detta blir en viktig uppgift inför de kommande åren.

Dessutom öppnar den antagna lokalförsörjningsplanen för, om så pastoratets ekonomi i framtiden tillåter, en ombyggnad av församlingshemmet i Lyrestad, så att denna blir bättre anpassad för barn och ungdomsarbete.

Pastoratet samverkar även med olika aktörer. Pastoratet erbjuder psalmboksutdelning, bibeläventyr, påskvandring, adventsfika och skolavslutningar till exempel. Amnehärads församling har ett avtal med Familjecentralen i Gullspång kring öppen förskola.

Möten mellan gammal och ung, Kärlekisbarnen sjunger och fikar tillsammans med besökarna på Amnegården

I Färdplan för klimatet anges områden där Svenska kyrkan i etapp 2 har tydliga mål uppsatta. Prioriterat för pastorat är:

- att genomföra energieffektiv uppvärmning av våra lokaler med fossilfria metoder
- att gradvis fasa ut fossila bränslen i maskinpark och bilar, samt att minska resandet
- att förvalta våra marker, grönytor och kyrkogårdar på ett hållbart sätt
- att återbruka material och inventarier samt att samordna inköp och göra klimatvänliga upphandlingar.
- att ständigt aktualisera den beredskapsplan som har antagits, eftersom krig i vårt närområde är en påtaglig verklighet och berör alla som bor i pastoratet på olika sätt.

Som kyrka har vi ett tydligt uppdrag att förmedla hopp och i församlingen bär vi ett särskilt ansvar att tillsammans förmedla det hoppet, hoppet om att det finns en Gud som inte överger. I hoppet kan vi tillsammans hitta mod att förändra och kraften att kämpa för en bättre värld, för jämställdhet, för klimaträttvisa och för fred.

Domkapitlets regler

Domkapitlets inriktning och mål om gudstjänstfirande i församling

I Amnehärad-Lyrestads pastorats församlingar firas gudstjänster regelbundet. I Amnehärads församling finns en mer uttalad huvudkyrka medan gudstjänstfirandet stora delar av året tydligare alternerar mellan kyrkorna i Lyrestads församling.

Domkapitlets regler om huvudgudstjänst/om huvudgudstjänst med mässa/inriktning om mässa

I pastoratet firas huvudgudstjänst varje sön- och helgdag i båda församlingarna, utom Fjärde Advent, Annandag jul, söndagen efter jul, Nyårsdagen, söndagen efter Nyår, Annandag Påsk, Annandag Pingst, Midsommardagen, den Helige Johannes Döparens dag och söndagen efter Alla Helgons Dag, då sammanlysning sker av pastorala skäl. Pastoratet strävar fortsatt efter att fira huvudgudstjänst med nattvard i endera av församlingarna varje sön- och helgdag. I dag uppnås inte domkapitlets regler härom till fullo. Anledningen är ovan nämnda sammanlysningar samt lokala traditionen. Att fortsatt jobba med, är att pastoralt få mässan till samma naturliga gudstjänstform som gudstjänsten. Detta bland annat genom att fira mässa också vid andra tillfällen än huvudgudstjänsten.

Domkapitlets regler om dopundervisning som föregår konfirmationsgudstjänst.

Amnehärad-Lyrestads pastorat följer Svenska kyrkans riktlinjer och rambestämmelser för konfirmandarbete.

Domkapitlets regel om kyrkomusiker

I pastoratets organisation finns en organisttjänst och två kantorstjänster. I ett allt svårare rekryteringsläge till Svenska kyrkans olika tjänster, så är idag samtliga av pastoratets kyrkomusikertjänster tillsatta med kantorer, två ordinarie, och till en halvtidstjänst köps timmar in av kyrkomusiker. För att leva upp till domkapitlets regler om kyrkomusiker så strävar vi efter att hitta för alla parter bra vägar för våra två nyutexaminerade kantorer att vidareutbilda sig till organister.

Kyrka på andra språk

Av Sveriges fem erkända minoritetsspråk talas inget av dem, vad vi vet, i större utsträckning inom pastoratet. Ej heller teckenspråk. Uppstår önskemål så är vi behjälpliga med att finna tolk. Kyrkliga handlingar, framför allt på engelska, helt eller delvis, efterfrågas ibland och detta kan vi tillmötesgå. Pastoratets informationsfolder är också översatt till engelska och tyska. Psalmböcker med stor stil finns i samtliga kyrkor.

Kyrkorum

I pastoratet finns nio kyrkor. Fyra; Amnehärad, Lyrestad, Berga och Sjötorp används för gudstjänster och kyrkliga handlingar under hela året, medan tre; Otterbäcken, Färed och Södra Råda, är vinterstängda. Två är helt stängda tills vidare; nämligen Enåsa och Hassle.

I Lyrestads församling firas gudstjänster i de tre kyrkorna i Lyrestad, Sjötorp och Berga. I Amnehärads församling kan Amnehärads kyrka betraktas som huvudkyrka. Pastoratets Lokalförsörjningsplan som dokument, uttrycker hur pastoratet fortsatt framgent måste fatta hållbara beslut kring behov, driftskostnader och underhåll. Hållbara beslut omfattar också miljöperspektivet när vi betraktar och beslutar kring pastoratets kyrkor och kyrkorum.

Bild från koret i Lyrestads Kyrka

Ansvarsfördelning

Ansvarsfördelningen mellan kyrkoråd och församlingsråd följer kyrkoordningen. Kyrkorådet är pastoratets styrelse. Kyrkoherden leder arbetet i hela pastoratet. De två församlingsrådets uppgifter anges i Kyrkoordningen.

I pastoratet finns tre prästtjänster; kyrkoherde och två komministrar. I skrivandets stund tjänstgör pastoratets en ordinarie komminister med huvudansvar för Lyrestads församling, och den andre på sjuttiofem procent som vikarierande komminister med huvudvikt på Amnehärads församling.

Utvecklingsområden

Barn och familj

Pastoratets arbete med barn är väl utvecklat, med många barngrupper, vilket också innefattar samlingar för barn och föräldrar 0–6 år. De tillfällen där vi möter både barn och vuxna är framför allt dopen, Stor och liten/ Kärlekis för barn och föräldrar, de gudstjänster då vi delar ut biblar till 6-åringar och dopfesterna på Mikaelidagen. Vi möter också föräldrar i samband med att de lämnar och hämtar barnen vid våra grupper.

I Amnehärad är barngrupperna etablerade och fungerar väl och i Lyrestad sker en stadig tillväxt med barn på kö. Pastoratet erbjuder en gemensam konfirmandgrupp för de ungdomar som nått konfirmandåldern. Vi inser att helt nya tillfällen att möta både barn och föräldrar är svåra att ordna, då familjesituationen idag är splittrad och fritidsaktiviteterna är många.

Pastoratet vill därför satsa på att utveckla och stärka de mötesplatser vi redan har, och se detta som vår ambitionsnivå kommande år. Personalen har efterfrågat kompetensutveckling för att stärka den kristna profilen i verksamheten, och detta blir vårt fokus de kommande åren.

Detta sker genom fortbildning, den fortbildningen kan ske i olika former, i kyrkans regi eller genom annan aktör. I församlingen, genom kontraktet, via stiftets utbud av kurser och utbildningar så som dagskurser, profilutbildningar, Grogrund, Svenska kyrkans grundkurs med flera.

Barn- och unga träffas på olika mötesplatser i pastoratet. Här visas bilder från Torsdax i Lyrestad och från Ceciliakören i Amnehärad.

Kommunikation

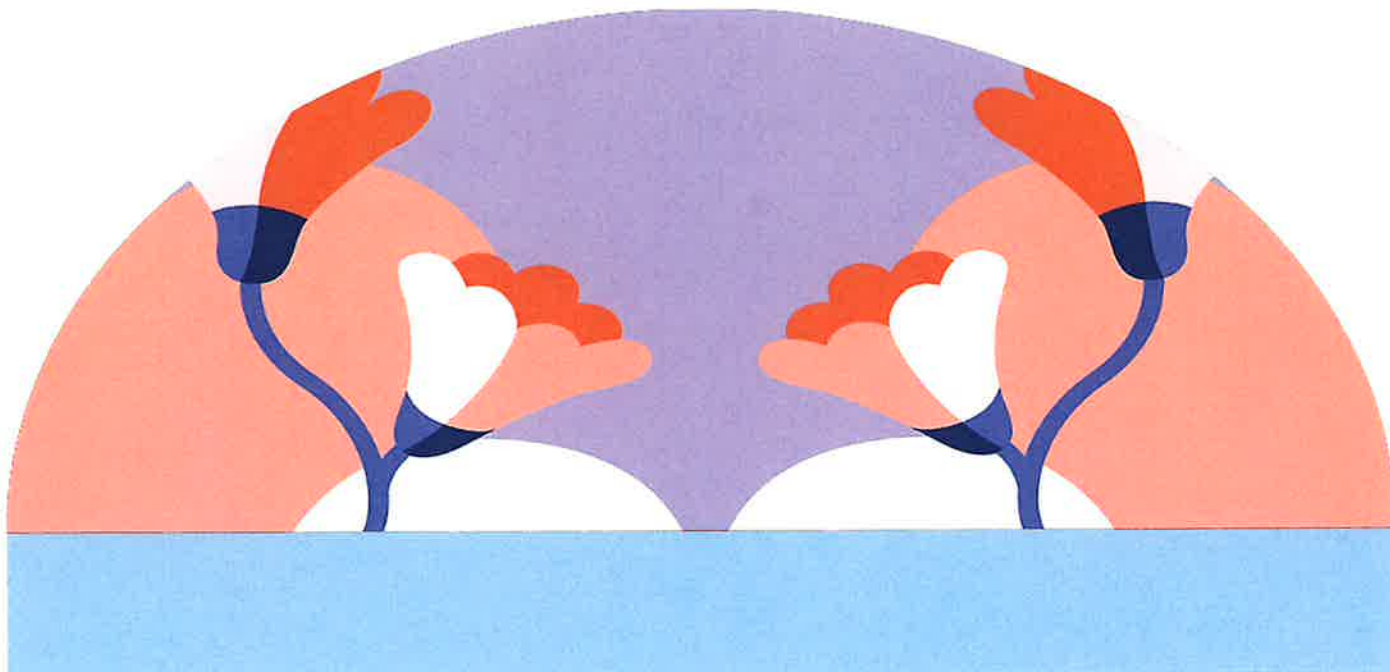
Det pastorala programmet betonar att allt kyrkan gör handlar om möten. En väl fungerande och genomtänkt kommunikation, analog som digital, är här till stöd och hjälp. Den externa och interna kommunikationen behöver vara tydlig, mångfasetterad och riktad, så att den når fram. Inte minst de senaste åren har lärt oss vilken betydelse digitaliseringen och sociala medier har och har haft.

Församlingarna finns i dag på Facebook och pastoratet finns på hemsidan. Mål kan vara att likt under pandemin erbjuda våra gudstjänster webbsända, och så nå ökat deltagande i våra olika gudstjänster och samlingar.

Pastoratets behov av utveckling och fördjupning är på detta område stort, ett utvecklingsområde. Anställdas, förtroendevaldas och ideella medarbetares kompetens inom kommunikationens område behöver stärkas.

Amnehärads kyrka i vinterskrud

Församlingsinstruktionen för Amnehärad - Lyrestads pastorat fastställd av kyrkofullmäktige

2024-11-11

Jan-Erick Erickson, Ordförande i kyrkofullmäktige

Charlotte Holmgren, Kyrkoherde

**Svenska
kyrkan**

Amnehärad-
Lyrestads
pastorat